

№ 01 хаттама
2023 ж. «01» ақпан
жалпы жиналасымен

БЕКІТІЛДІ

УТВЕРЖДЕНО

общим собранием
протокол № 01
от «01» февраля 2023 года

ЕРЕЖЕ
робоспорт бойынша жарыстар өткізу туралы
«KazRoboSport-2023»
"NatRoboCom" серіктестігімен

**"ҚазРоботикс" Қазақстандық білім беру және спорттық
робототехника федерациясы " Республикалық қоғамдық
бірлестігінің бастамасымен**

Қосымшалар:

- 1-қосымша - "ARQAN TARTYS" санатындағы Регламент (10-13 жас)
- 2-қосымша - "ASYQ ATU" санатындағы Регламент (12-18 жас)
- 3-қосымша - "AQ SUIEK" санатындағы Регламент (14-18 жас)
- 4-қосымша-"Робо-сумо 10 * 10" санатындағы Регламент (12-18 жас)

Толықтырылған және қайта өңделген

Жұмыс тобы-2023:

А.Алдан
М. Мақсот
Б. Мауленов
А.Жекеева

Астана 2023

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы "KazRoboSport" робототехника чемпионатын (бұдан әрі – Чемпионат) өткізу қағидалары чемпионаттың мақсаттары мен міндеттерін айқындайды, оны өткізу тәртібін регламенттейді.

1.2. Чемпионат "Қазроботикс" Федерациясының даму бағдарламасының бөлігі болып табылады және 2016 жылдың сәуір айынан бастап жыл сайын өткізіліп келеді.

1.3. Чемпионат Кезеңдері:

Іріктеу (өңірлік кезең) Қазақстан Республикасының облыстарында (өңірлерінде) және Республикалық маңызы бар қалаларында наурыздан мамырға дейін өткізіледі.

Финал (Республикалық кезең) чемпионаттарды өткізу жоспарына және федерацияны дамыту тұжырымдамасына сәйкес белгіленген кезде облыс орталықтарының бірінде немесе Республикалық маңызы бар қалада өткізіледі.

1.4. Финалға чемпионаттың іріктеу кезеңінің санаттарында бірінші орын алған қатысушылар ғана шақырылады.

1.5. Тапсырмалар робототехника үйірмелерінде екінші және одан да көп жыл оқуға қатысушыларға арналған. Өңірлік жарыстарға қатысу өңірлік құрамаға іріктеуді және республикалық финалға сапарды (бірінші орын алған жағдайда) көздейді.

1.6. Чемпионаттың ресми сайты: <http://www.kazrobotics.org>, "Kazrobotics2020" Telegram арнасы, Instagram және Facebook-те #KazRobotics аккаунты бар.

1.7. Чемпионатқа қатыса отырып, қонақтар мен қатысушылар чемпионатты өткізудің осы ережелерімен келіседі және оларды ұстануға міндеттенеді.

1.8. Қолданылатын терминдер:

- **Чемпионатты ұйымдастырушы** - "ҚазРоботикс "Қазақстандық білім беру және спорттық робототехника федерациясы" Республикалық қоғамдық бірлестігі.

- **Чемпионаттың тең ұйымдастырушысы** - "NatRoboCom" ұлттық робоспорт түрлері бойынша қозғалысы.

- **Жарыстың серіктесі**-ел бойынша іріктеу іс-шараларының кешенін немесе республикалық финалды өткізуде ұйымдастырушылық немесе ақпараттық қолдау көрсеткен мекеме (компания, ұжым).

- **Жарыстың демеушісі**-қаржылық көмек көрсеткен ұйым. Демеушілік пакетке байланысты бас, ресми демеуші мәртебесін алады (демеушілік туралы ережені қараңыз).

- **Ұйымдастыру комитеті**-чемпионатты дайындау және өткізу бойынша ұйымдастырушылық іс-қимылдарды жүзеге асыратын аймақ жұртшылығының өкілдерінен ұйымдастырушының басшылығымен құрылған алқалы орган (Ереженің 3-тармағын қараңыз).

- **Құрама команда**-бұл білім беру мекемесі, кәсіпорын немесе дербес (отбасылық немесе аула командалары) шеңберінде робототехника бойынша сабақтарды жүзеге асыратын және "Қазроботикс" ережесі бойынша Чемпионатқа дайындықтан өткен және өзінің білім беру ұйымының, клубтың немесе өңірдің атынан өкілдік ететін оқушылар, студенттер, аспиранттар, жас қызметкерлер ұжымы.

- **Команда** - өз роботымен чемпионаттың жекелеген санаттарына қатысатын құрама команданың екі өкілі. Бұл екі қатысушы тек бір роботты және тек бір іріктеу чемпионаты санатын ұсынатын команда. Команданың өз атауы болуы керек.

- **Оператор**-ағымдағы турда роботпен тікелей әрекеттесетін топ мүшесі.

- **Құрама басшысы**-командаға әкімшілік басшылықты жүзеге асыратын, чемпионатты ұйымдастырушылар мен басқа да ұйымдар алдында оның мүдделерін білдіретін, сондай-ақ команданың барлық қатысушыларының тиісті мінез-құлқын бақылайтын және жауапты болатын уәкілетті тұлға (18 және одан жоғары). Құрама команданың басшысы Чемпионат жарыстарына тікелей қатыспайды.

- **Еріп жүруші**-құрама команданың кәмелетке толмаған қатысушыларына тәлімгер қызметін атқаратын уәкілетті тұлға (18 және одан жоғары). Кәмелетке толмаған қатысушылардың ата-аналарының/қамқоршыларының сенімхаттары негізінде ол өзінің

ұлттық құрамасының қауіпсіздігіне, денсаулығына және мінез-құлқына жауап беруі керек. Құрама басшысы басшы мен қызметшінің функцияларын біріктіре алады.

- **Команданың жаттықтырушысы**-қатысушылардың теориялық және практикалық дайындығын жүргізеді, өз ұйымы деңгейінде Чемпионатқа дайындық бойынша жаттығу жиындары мен басқа да іс-шараларды ұйымдастырады.
- **Төреші**-чемпионатты ұйымдастырушы "KazRoboSport"робототехника бойынша чемпионатты өткізу қағидалары мен регламенттерінің сақталуын қамтамасыз етуге уәкілеттік берген жеке тұлға.
- **Төрешілер алқасы** - осы чемпионатқа қызмет көрсететін барлық төрешілер төрешілер алқасын құрайды.
- **Техникалық сараптама**-жарыс басталар алдында роботтардың қажетті техникалық параметрлерге сәйкестігін бағалау процесі. Судьялар алқасының ішінен уәкілетті тұлғалар – техникалық комиссия жүзеге асырады.
- **Чемпионат санаты**-өз атауы мен өткізу ережелері бар роботтар сайысының түрі.
- **Регламент**-жеке санат бойынша чемпионатты өткізуге қойылатын талаптарды сипаттайтын техникалық құжат. Келесі тармақтарды қамтиды:
 - Чемпионат санатының атауы.
 - Осы санат бойынша чемпионатты өткізу шарттары.
 - Чемпионат алаңына қойылатын талаптар.
 - Роботқа қойылатын талаптар.
 - Тапсырмаларды орындау және орындау реттілігі.
 - Чемпионаттың әр санатында төрешілік ету және қорытындылау ерекшеліктері.
- **Лига**-ойын спорт түрлерінде Лига бұл жарыстың біртұтас құрылымына қатысатын, шеберлігі жағынан шамамен тең командалар тобы.
- **"Қазроботикс" құрамасы**-халықаралық жарыстарға шақыру немесе квота алған жағдайда Федерация осы және өткен маусымдардың жеңімпаздарын қосымша оқу-жаттығу жиындары арқылы ел деңгейіндегі құрама командаға іріктейді. "Қазроботикс" құрама командасының халықаралық жарыстарға барлық сапарлары демеушілік көмек болған жағдайда жасалады.
- **"Карантин" аймағы**-жарыстарға дайындалған Роботтар үстелдерде көрсетілетін, қол қойылатын және сақталатын арнайы бөлінген және кіруге шектелген аймақ. Онда техникалық сараптама да жүргізіледі.

2. ЧЕМПИОНАТТЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

- 2.1. Қазақстан Республикасында спорттық және білім беру робототехникасын дәріптеу.
- 2.2. Ғылыми-техникалық шығармашылықты насихаттау және жастар арасында инженерлік мамандықтардың беделін арттыру.
- 2.3. Балалар мен жасөспірімдерде спорттық және кәсіби қызмет үшін қажетті дағдыларды дамыту.
- 2.4. Жастардың өзекті инженерлік-техникалық міндеттерді практикалық шешу және техникамен жұмыс істеу дағдыларын дамыту.
- 2.5. Балалар мен жастардың инновациялар мен жоғары технологиялар саласына қызығушылығын ынталандыру.
- 2.6. Дарынды жастарды анықтау, іріктеу және қолдау.
- 2.7. Іріктеу турларында ең мықты спортшыларды анықтау және "KazRoboSport-2023" робототехника чемпионатының республикалық кезеңіне қатысу үшін облыстың (өңірдің, Республикалық маңызы бар қаланың) құрама командаларын қалыптастыру.
- 2.8. Елдің робо-спорттық резервін қалыптастыру және дамыту.

3. ЧЕМПИОНАТТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

3.1. Чемпионатты ұйымдастыруды және оған басшылықты чемпионаттың ұйымдастыру комитеті (бұдан әрі-Ұйымдастыру комитеті) жүзеге асырады.

3.2. Ұйымдастыру комитетін "Қазроботикс" федерациясы құрады.

3.3. Ұйымдастыру комитетіне мыналар кіруі мүмкін:

- "Қазроботикс" Федерациясының өкілдері;
- "NatRoboCom" ұлттық робоспорт түрлері бойынша қозғалыс өкілдері.
- өңірлік мемлекеттік билік органдарының өкілдері;
- робототехника, Автоматтандыру және мехатроника саласындағы мамандар;
- экономиканың жоғары технологиялық салалары кәсіпорындарының өкілдері;
- демеуші компаниялардың немесе серіктестердің өкілдері;
- жарыстарды ұйымдастыру бойынша мамандар.

3.4. Ұйымдастыру комитеті келесі функцияларды орындайды:

- чемпионатты өткізу регламенттерін бекітеді;
- судьялар алқасын бекітеді (Ереженің 5-тармағын қараңыз);
- арнайы номинацияларды бекітеді;
- чемпионатты өткізудің күнтізбелік жоспарын (бағдарламасын) бекітеді;
- қосымша командалар чемпионатына қатысу туралы арнайы шешімдер қабылдай алады;
- осы Қағидаларға және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де шешімдер қабылдайды.

3.5. Команда жетекшілері чемпионат өтетін жерге, чемпионатты өткізу кезінде және тұрғылықты жеріне қайтатын жолда балалардың өмірі мен денсаулығына жауап береді.

3.6. Чемпионаттарға қатысуға байланысты барлық шығындарды демеуші ұйымдар көтереді.

4. ЧЕМПИОНАТ ҚАТЫСУШЫЛАРЫ

4.1. "KazRoboSport" чемпионаты-командалық іс-шара.

4.2. Чемпионатқа робототехниканы зерделеу үшін кез келген робототехникалық платформаларды пайдаланатын оқу орындарынан, үйірмелерден, клубтардан және жеке тұлғалардан командалар қатысады (әртүрлі жиынтықтардың бөлшектерінің, сондай-ақ қолдан жасалған роботтардың комбинациясына жол беріледі). Бір команда мүшелерінің ерекше киім формасы (оқу орнының логотипі немесе команда атауы бар футболка) немесе басқа элемент (галстук, төсбелгі немесе таңғыш) болуы керек.

4.3. "KazRoboSport" чемпионатының іріктеу кезеңдеріне қатысу үшін өңірдегі командалар саны шектелмеген.

4.4. Команда құрамына екі спортшы мен робот кіреді (ARQAN TARTYS пен AQ SUIEK санаты үшін екі робот). Бұл екі қатысушы тек бір чемпионат санатында роботтарды пайдалануға құқылы. Команданың өз атауы болуы керек.

4.5. 2023 жылғы "KazRoboSport" іріктеу жарыстарына қатысушылардың жасы:

- "ARQAN TARTYS" санаты (10-13 жас)
- "ASYQ ATU" санаты (12-18 жас)
- "AQ SUIEK" санаты (14-18 жас)
- "Робо-сумо 10*10" санаты (12-18 жас)

Егер қазір 13+ болса, онда біз 14 жыл және т.б. деп санаймыз.

4.6. Құрамында кәмелетке толмаған адамдар бар командалар болуы керек (біріктірілуі мүмкін):

- Топ жетекшісі.
- Команданың жаттықтырушысы.
- Еріп жүруші.

4.7. Чемпионаттың барлық қатысушыларында міндетті түрде өзімен бірге жеке басын және жасын куәландыратын құжаттар болуы тиіс (ҚР заңдарына сәйкес).

5. ЖАРЫСТАРДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

- 5.1. Чемпионаттың барлық кезеңдері қоса беріліп отырған регламенттерде ұсынылған талаптарға сәйкес өткізіледі. Регламенттер чемпионаттың ресми сайтында жарияланады.
- 5.2. "KazRoboSport-2023" чемпионатында әртүрлі конструкторлық платформалар негізінде жиналған Роботтар бірге жарысады; платформалар бойынша бөлу қолданылмайды.
- 5.3. Чемпионаттың әртүрлі санаттарындағы жарыстар бір уақытта өткізілуі мүмкін. Бір команда робо-спорттық іріктеу жарыстарының тек бір санатына қатыса алады.
- 5.4. Егер іріктеу чемпионатының кез-келген санатына үш командадан аз команда қатысса, бірінші орын берілмейді, командалар екінші және үшінші орын алады. Өңірлік құраманың құрамына бұл санат енгізілмейді. Бір команданың өтінімі кезінде санат бойынша жарыстар өткізілмейді.
- 5.5. Регламенттердегі кез келген өзгерістер жарыс басталғанға дейін кемінде екі апта бұрын қатысушылардың назарына жеткізілетін болады.
- 5.6. Роботтарды жөндеу және баптау үшін жарыстар өткізілетін күні әр команда 220 В үстелмен және электр розеткасымен қамтамасыз етіледі ("робототехника бойынша жарыстарды өткізу үшін зал жабдықтарына ұсыныстарды"қараңыз).
- 5.7. Әр робот үшін команда барлық қажетті материалдарды әкеліп, дайындауы керек (Ұйымдастыру комитеті өткізілетін жерде бермейді):
 - роботтарға қажетті бөлшектер мен компоненттер жиынтығы, оның ішінде зарядтағыштар;
 - бағдарламалық қамтамасыз ету және орнату дискілері орнатылған портативті компьютер (ноутбук) (операциялық жүйені немесе бағдарламалық өнімдерді шұғыл қалпына келтіру жағдайында);
 - қосалқы батареялар немесе зарядталған батареялар (роботты жөндеу кезінде батарея заряды жұмсалады және жарыстың өзі жеткіліксіз болуы мүмкін) және т. б.
- 5.8. Жарыс аймағында тіркелген қатысушыларды өз орындарына орналастырғаннан кейін әр санаттағы төрешілер оларға жарыстарды өткізу тәртібі мен ережелерін және техникалық регламенттерді еске салуы тиіс. Барлық қатысушылар жарысқа тіркелу кезінде ережелерді түсінуді және жарыс шарттарымен келісуді растауы керек. Роботты техникалық инспекция үстеліне тапсыру қатысушылардың жарыстың соңғы шарттарымен келісімін растайды. Карантинге түскеннен кейін жарыс шарттарына қойылатын талаптар команданың шеттетілуіне әкеледі.
- 5.9. Жөндеу уақыты аяқталғаннан кейін командалар өздерінің роботтарын "карантин" аймағына орналастырады. Техникалық комиссияның судьясы барлық қатысушылардың роботтары техникалық сараптамадан өтіп, талаптарға сай екендігі туралы растағаннан кейін жарыстар ережелерге сәйкес басталады (регламенттерді қараңыз).
- 5.10. Жарыс кезінде роботтардың дизайны өзгеріссіз қалуы керек. Карантинге алынған роботтарды техникалық комиссияның судьялары суретке түсіруі керек. Турлар арасында қатысушылар зақымдалған роботты жөндеуге, қуат элементтерін ауыстыруға, бағдарламаға өзгерістер енгізуге құқылы. Жедел жөндеу уақыты-10 минут. Уақытты техникалық комиссияның судьясы бақылайды. Робот карантинге оралғаннан кейін роботтың дизайнын фото бекіту қайтадан жасалады.
- 5.11. Жарыс аймағында тек команда қатысушыларына, ұйымдастыру комитетінің мүшелеріне және төрешілерге рұқсат етіледі. Бапкерлер, еріп жүретін адамдар және команда басшылары жарыс аймағына жіберілмейді.
- 5.12. Команда қатысушыларына ұйымдастыру комитеті мүшесінің рұқсатынсыз жарыс аймағынан шығуға тыйым салынады.
- 5.13. Чемпионатты өткізу кезінде жарыс аймағынан тыс (шектеу сызығынан тыс) кез келген адамға оның ішіндегі қатысушылармен сөйлесуге тыйым салынады. Жарыс аймағының шекарасы арқылы байланыс команданың шеттетілуіне әкелуі мүмкін.
- 5.14. Егер жарыс кезінде өз командасының роботтарын басқару немесе қарсылас роботтарға кедергі жасау үшін кез-келген қашықтан басқару құрылғыларын зиянды пайдалану анықталса, көшедегі команда дисквалификацияланып, жарыстан шығарылады.

- 5.15. Ұйымдастыру комитеті, төрешілер, жарысқа қатысушылар және олардың ілеспе адамдары жасына, жынысына, ұлтына, діни қатыстылығына және физикалық ерекшеліктеріне қарамастан бір-біріне төзімділік пен құрмет көрсетуге міндетті.

6. "KAZROBOSPORT-2023" ЧЕМПИОНАТЫН ӨТКІЗУ КЕЗЕҢДЕРІ

6.1. Іріктеу кезеңі:

6.1.1. Өңірлерде іріктеу кезеңі жарыс күнтізбесіне сәйкес сәуірден мамырға дейін (қоса алғанда) өткізіледі деп жоспарланған.

6.1.2. Команда ұйымдастырушы белгілеген мерзімде конкурс сайтында онлайн тіркеу сауалнамасын толтыруы тиіс. Тіркелу әдетте іріктеу жарыстары басталғанға дейін екі апта бұрын аяқталады және тек ерекше жағдайларда ұзартылуы мүмкін. Жарыс күні онлайн тіркелмеген командалар қатысуға жіберілмейді. Қатысушылар бойынша деректерді олардың жаттықтырушысы енгізеді, ол дербес деректерді дұрыс толтыруға жауапты болады.

6.1.3. Өңірлік іріктеу жарыстарын бір күнде өткізу ұсынылады, бірақ ұйымдастыру комитетінің келісілген шешімі бойынша ұзартылуы мүмкін.

6.1.4. Чемпионаттың өңірлік іріктеу кезеңінде (қажеттілік бойынша) аудан орталықтарынан жол жүруді, қатысушылардың тамақтануын және тұруын ұйымдастыруды іс-шараның демеушілері мен серіктестері не қатысушылардың өздері өздеріне алады.

6.1.5. Өңірлік іріктеу чемпионатын өткізу мерзімдері мен орнын, оның регламенттері мен қағидаларын ұйымдастырушылар айқындайды және ол өткізілгенге дейін бір айдан кешіктірмей сайтта жарияланады.

6.1.6. Іріктеу жарыстары шеңберінде серіктес компаниялар мен демеушілерге өз қызметін жарыс алаңында көрме материалы түрінде немесе балалары жарыстарға қатысатын педагогтар үшін шеберлік сабағын өткізу түрінде ұсыну мүмкіндігі ұсынылады. Бағдарлама ұйымдастыру комитетімен келісіледі.

6.2. "ҚазРоботикс-2023" Республикалық Финалы:

6.2.1. Робо-спорт бойынша финалдық жарыстар Федерацияның жылдағы ең ірі іс-шаралары болып табылады және өткізілетін орны ел бойынша ротацияланатын жыл сайынғы іс-шара форматында өткізіледі.

6.2.2. "Қазроботикс-2023" Республикалық финалын 2023 жылдың маусым айында өткізу жоспарлануда (басқа күндерге ауыстыру мүмкін).

6.2.3. Құрама команда федерацияның өңірдегі уәкілетті өкілінің басшылығымен және ата-анасынан алып жүруге сенімхат жазылатын бір жаттықтырушының сүйемелдеуімен Республикалық Финал өтетін жерге ұйымдасқан түрде барады.

6.2.4. Егер бірінші орын алған команда (қандай да бір себептермен) финалға қатыса алмаса, Ұйымдастыру комитетіне федерация президентінің атына кәмелетке толмағандардың ата-аналарының немесе қамқоршыларының қолы қойылған не кәмелетке толған қатысушылардың өздерінен (Республикалық Финал басталғанға дейін 1 айдан кешіктірмей) ресми бас тарту хаты беріледі. Мұндай жағдайда Ұйымдастыру комитетінің шешімі бойынша өңірдің құрама командасының құрамында жарыстың осы санаты бойынша іріктеу турында екінші орын алған командаға ауыстыруға болады.

6.2.5. Егер қатысушылар жарыс басталғанға дейін күнтізбелік 1 айдан аз уақыт бұрын финалға келуден бас тартса, онда команданы ауыстыру жүргізілмейді және команда санат бойынша командасыз келеді. Бұл республикалық ауқымдағы іс-шараларға дайындықтың күрделі логистикасына байланысты. Финалға шығу кезінде команда мүшелерін ұйымдастыру комитетімен келіспеген жағдайда, команданың екі мүшесі де жарыстан шығарылады.

6.2.6. Бас тартудың дәлелсіз себебі болған жағдайда билеттерді (т/ж, авиа) қайтарғаны үшін айыппұлды тасымалдаушы компаниялардың ережелеріне сәйкес қатысушылар төлейді.

6.2.7. Финалдық жарыстар 3 күннен аспайды, ұйымдастыру комитетінің шешімімен ұсынылған кестені қысқартуға болады:

- Бірінші күн – Чемпионат кезеңіне келген қатысушыларды тіркеу, роботтарды жарыстарға дайындау, роботтарды тестілеу. Техникалық күн.
- Екінші күн-барлық санаттар бойынша жарыстар.
- Үшінші күн-жарыстың қорытынды турларын өткізу. Жеңімпаздарды марапаттау. Арнайы номинациялар мен сыйлықтарды тапсыру.

6.2.8. Жол жүруді ұйымдастыруды қатысушылар өз бетінше алады. "Қазроботикс" федерациясы өңірлердің құрама командалары мүшелерінің тамақтануы мен тұру шығындарын чемпионаттың серіктестері мен демеушілерінің көмегімен өз мойнына алады.

6.2.9. Чемпионат аясында жабдықтарды жеткізушілердің көрмесі, мұғалімдерге арналған шеберлік сыныптары және серіктестермен және жеткізушілермен келісім-шарттар жасау үшін "іскерлік алаң" өткізілуі мүмкін. Серіктестер мен жеткізушілердің қатысуы Чемпионат өткізілгенге дейін 1 айдан кешіктірілмей қаралады.

6.2.10. Ұйымдастырушылар Чемпионат бағдарламасына кез-келген өзгертулер енгізу құқығын өзіне қалдырады, егер бұл өзгерістер командалардың кез-келгеніне артықшылық бермесе, қатысушыларға хабарлайды.

7. ТӨРЕШІЛІК ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

7.1. Жарыстарды бақылау мен қорытындылауды бекітілген регламенттер мен келтірілген ережелерге сәйкес Бас судья бастаған судьялар алқасы жүзеге асырады.

7.2. Төрешілер алқасын Ұйымдастыру комитеті тағайындайды.

7.3. Төрешілер алқасында міндеттерді бөлу ұсынылады (біріктіруге болады): Бас Төреші, жарыс хатшысы, техникалық инспекция төрешісі, хронометрист, төрешілердің техникалық көмекшісі.

7.4. Өңірлік іріктеу жарыстарының Бас Төрешісі Қазақстанның басқа өңірлерінен "Қазроботикс" федерациясы мүшелерінің арасынан ұсынылады.

7.5. Төрешілер алқасының мүшелерін аффилиирленген тұлғалар, яғни жарыс нәтижелеріне тікелей мүдделі тұлғалар қатарынан тағайындауға болмайды.

7.6. Төрешілер міндетті түрде чемпионатты ұйымдастырушының басшылығымен алдын ала оқудан өтеді және онда судья болуға рұқсат алады.

7.7. Чемпионаттың әр санаты бойынша жарыс үшін үш адамнан тұратын төрешілер бригадасы жеке ұсынылады (Федерация арнайы дайындаған төреші-төреші және төрешіге уақытты сақтау, нәтижелерді жазу және техникалық көмек көрсету үшін еріктілер қатарынан екі көмекші).

7.8. Чемпионат аяқталғаннан кейін әрбір төрешіге "Қазроботикс" Федерациясынан оның төреші ретіндегі тәжірибесін, сондай-ақ робототехника бойынша (қалалық, облыстық, республикалық) осы жарыстың деңгейін растайтын сертификат беріледі. Сертификаттар нөмірленген және Федерацияның мәліметтер базасында сақталған.

7.9. Төреші өз міндеттерін адал орындауы керек, барлық қатысушыларға бірдей бейтарап болуы керек.

7.10. Төрешілер барлық жарыстарда барлық өкілеттіктерге ие. Барлық қатысушылар өз шешімдеріне бағынуы керек.

7.11. Төрешілердің кез келгені, егер роботтың Чемпионат ережелеріне сәйкестігіне күмән туындаса, кез келген жарыстың алдында кез келген команданың роботына қосымша біліктілік тексеруін (өлшеу, өлшеу және т.б.) тағайындай алады. Даулы сәттердің туындау мүмкіндігін болдырмау үшін техникалық комиссияның судьялары мен еріктілеріне карантиндік үстелдерді сапалы қорғауды қамтамасыз ету, роботтарды фото және видео-тіркеу, олардың құрылымын карантинге алғаш тапсырған сәттен бастап жедел жөндеуден кейінгі қайтарымдармен салыстыру мүмкіндігі ұсынылады.

7.12. Жарысты қайта ойнату немесе тоқтата тұру регламенттерге сәйкес судьялардың шешімі бойынша жүргізілуі мүмкін.

7.13. Егер төрешілікке қатысты қандай да бір қарсылықтар туындаса, команда жазбаша түрде (іріктеу жарыстарының бас төреші атына немесе финал кезінде федерация президентінің атына) төрешілердің шешіміне ағымдағы тур аяқталғаннан кейін 10 минуттан кешіктірмей, тек команда басшысы арқылы шағымдануға құқылы. Жарыстар тоқтатыла тұрады, фото және видео-фиксацияларды қайта қарау, санат бойынша судьяларға сауалнама жүргізу және мән-жайларды анықтау үшін өзге де әрекеттер жүргізіледі. Егер шағымда сипатталған бұзушылықтар расталмаса, командаға айыппұл салынады. 2023 жылға арналған айыппұл мөлшері-2 АЕК. Айыппұлды расталмаған шағым берген топ басшысы төлейді. Егер бұзушылықтар орын алса, Ұйымдастыру комитеті жұмыс тәртібімен шешім қабылдайды (келуді немесе раундты қайталау, ұпайларды қайта есептеу және т.б.).

7.14. Ұйымдастыру комитеті тәуелсіз бақылаушыларды тартуға, сондай-ақ жарыстың даулы сәттерінде әділ шешім қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін ғимараттың күзет қызметінің бейнежазбаларын пайдалануға құқылы.

7.15. Чемпионатқа қатысушылардың этикалық емес немесе спорттық емес мінез-құлқы, судьялардың талаптарын орындаудан бас тарту өрескел бұзушылық ретінде қарастырылады және дисквалификациямен жазаланады.

7.17. Қатысушылардың төрешілер алқасымен байланысы жарыстың барлық уақытында барынша азайтылуы және мүмкіндігінше заңсыз жағдайларды болдырмау үшін тек регламенттелген өзара іс-қимылмен шектелуі тиіс.

8. ӨТІНІМДЕРДІ БЕРУ ТӘРТІБІ, ЧЕМПИОНАТТЫҢ ӨНІРЛІК ІРІКТЕУ КЕЗЕҢІНЕ ҚАТЫСУШЫЛАРДЫ ТІРКЕУ

8.1 Команда ұйымдастырушы белгілеген мерзімде конкурс сайтында онлайн тіркеу сауалнамасын толтыруы тиіс. Тіркелу іріктеу жарысы басталғанға дейін екі апта бұрын аяқталады. Жарыс күні онлайн тіркелмеген командалар қатысуға жіберілмейді. Қатысушылар бойынша деректерді олардың жаттықтырушысы енгізеді, ол дербес деректерді дұрыс толтыруға жауапты болады. Жауаптар қазақ тілінде толтырылады.

8.2. Электрондық сауалнамаға мынадай ақпарат енгізіледі:

Елді мекен, оқу орнының атауы. Егер жеке мекемелер мен клубтардың қатысушылары тіркелсе, сынып/курс және оқу мамандығы туралы бөлімде Негізгі оқу орны көрсетілуі керек (білім басқармасына хабарлау үшін, сондай-ақ жарыс өткізілетін күні оқудан босату үшін, егер ол жұмыс күніне сәйкес келсе).

8.3 тегі, аты және әкесінің аты жазылуы жеке басын куәландыратын құжаттарда жазылуға сәйкес келуі тиіс және автоматты түрде сертификаттар мен дипломдарды толтыруға көшіріледі. Қатысушылар мен жаттықтырушылардың ЖСН құрылатын сертификаттар Дерекқоры үшін көрсетіледі (болашақта Федерация 2015 жылдан бастап берген сертификатты немесе дипломды ЖОО-ның немесе жұмыс берушінің қабылдау комиссиясының сұрау салуы бойынша растауға немесе жоғалған сертификаттың телнұсқасын басып шығаруға болады).

8.4. Командалардың қатысушыларын ауыстыруға (мысалы, ауырған жағдайда) чемпионаттың іріктеу кезеңі басталғанға дейін 5 жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жол беріледі. Жарыстарда өтінім берген тұлға болмаған жағдайда қатысу сертификаты берілмейді. Келісілмеген ауыстыру жағдайында команданың екі мүшесі де жарыстан шығарылады.

8.5. Қатысушылардың, конструкторлық платформаның және жас тобының құжаттарын онлайн-өтінімдегі деректермен тіркеу және салыстыру жарыстың әр күні таңертең жүргізіледі. Сәйкессіздіктер анықталған жағдайда-Ұйымдастыру комитеті сол жерде шешім қабылдайды (жағдайға байланысты. Басқа жас тобына ауысудан бастап жарыстан шеттетуге және шеттетуге дейін). Деректерді салыстырып тексеруден өтпеген немесе онлайн-өтінім бермеген қатысушылар жарыс аймағына жіберілмейді.

8.6. Жарыс күні тіркелу кезінде іріктеу чемпионатына қатысушылар мынадай құжаттарды ұсынады:

- Әрбір қатысушының және ілесіп жүрушінің жеке басын куәландыратын құжаттар (құжаттың түпнұсқасы) ;
- Денсаулық туралы медициналық анықтама (әсіресе вирустық инфекциялардың өршуі кезінде).
- Тұрғылықты емес кәмелетке толмағандар үшін тұрғылықты жерінен шығуға нотариалды куәландырылған рұқсаттың болуы және баланың мүддесін ілесіп жүрушінің атына білдіру құқығы қажет.

9. НӘТИЖЕЛЕРДІ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ МАРАПАТТАУ

9.1 чемпионаттың іріктеу және республикалық кезеңдерінің жеңімпаздары жарыстардың әрбір санаты бойынша тиісті Регламентте көрсетілгендей анықталады (қосымшаларды қараңыз)

9.2. Марапаттау іріктеу кезеңі:

9.2.1. Жарыстың барлық қатысушылары 2023 жылы "Қазроботикс" Федерациясынан электрондық қатысу сертификаттарын, жарыс санаттары бойынша жеңімпаздар – дипломдар алады. Жеңімпаздарды дайындаған педагогтар – алғыс хаттар, қалғандары- қатысушының электрондық сертификаты. Төрешілер-жарыс санатын көрсете отырып (Федерацияның дерекқорына енгізе отырып) төрешілік тәжірибесін растайтын электрондық сертификат.

9.2.2. **Аймақтық іріктеу** кезеңдерінде жүлделер қарастырылмаған және белгілі бір номинациялар бойынша осы жүлделерді ұсынатын серіктес немесе демеуші болған жағдайда ғана берілуі мүмкін.

9.2.3. Жеңіс үшін негізгі марапат-финалға жолдама. I дәрежелі диплом иегерлері республикалық финалға қатысуға шақыру алады және өңірдің құрама командасын құрады.

9.2.4. Назар аударыңыз: республикалық жарыстарға жол жүруді ұйымдастыруды қатысушылар өз мойнына алады. Өңірлердің құрама командалары мүшелерінің тамақтануы мен тұруын "Қазроботикс" федерациясы чемпионаттың серіктестері мен демеушілерінің көмегімен өз мойнына алады.

9.3. Финалда марапаттау:

9.3.1. Жарыстың барлық қатысушылары "Қазроботикс" Федерациясынан қатысу сертификаттарын, ал жарыс санаттары бойынша жеңімпаздар – Федерация дипломдарын, демеушілерден медальдар мен сыйлықтар алады. Жеңімпаздарды дайындаған педагогтар – алғыс хаттар, қалғандары-қатысушы сертификаты. Төрешілер-жарыс санатын көрсете отырып, төрешілік тәжірибесін растайтын сертификат.

9.3.2. Фестиваль серіктестері өз номинацияларын тағайындауға және компания атынан марапат беруге құқылы (ақшалай немесе заттай сыйлық, сыйлық сертификаты, жеңімпаз үшін оқу гранты, тағылымдамадан өтуге шақыру және т.б.).

9.3.3. Өңірдің құрама командасының командалық сынағына жарыстың барлық санаттары бойынша оның үздік нәтижелері кіреді. Егер құрама командалар бірдей ұпай санына ие болса, онда ең жақсы ұпайлардың (алтын медальдар) көп саны ескеріледі.

9.3.4. Командалық есепте I, II, III орын алған өңірлердің құрама командалары Федерация логотипі бар командалық кубоктармен марапатталады.

9.3.5. Республикалық финалдың қорытындылары (санаттар мен өңірлер бойынша бөлінген) іс-шара аяқталғаннан кейін екі аптадан кешіктірілмей іс-шараның әлеуметтік желілерінде жарияланады.

9.3.6. Ұйымдастыру комитеті чемпионат кезінде қосымша сыйлықтар мен сыйлықтар енгізе алады және қолданыстағы сыйлықтарды өзгерте алады, іс-шара басталардан кемінде екі апта бұрын ресми сайттағы өзгерістер туралы хабарлайды.

10. ҚОСЫМША ШАРТТАР

- 10.1. Барлық қатысушылар чемпионатты өткізу және қауіпсіздік қызметінің ұйымдастырушылары мен уәкілетті қызметкерлерінің талабы бойынша қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қажетті қосымша құжаттар мен ақпаратты ұсынуы тиіс.
- 10.2. Қатысушылар мен командалар қандай да бір нысанда пайдаланатын жарнамалық сипаттағы мазмұн болған кезде қатысушылар оны ұйымдастыру комитетінің өкілімен алдын ала, іс-шара басталғанға дейін кемінде бір апта бұрын келісуі тиіс. Команда демеушілерінің жарнамасын ұстау және орналастыру Чемпионат басталғанға дейін ұйымдастырушылармен келісілуі керек.
- 10.3. Барлық роботтар мен құрылғылар қоршаған адамдарға, басқа роботтарға және құрылғыларға немесе жарыс алаңдарына зиян келтірмейтіндей етіп жасалуы керек.
- 10.4. Чемпионатты өткізу кезінде қатысушылар ұйымдастырушылар ұсынған ақпараттық төсбелгілермен кеудеге орналастырылуы керек. Бір мекеменің топ мүшелері киімнің бірыңғай стилін, формасын немесе киім элементтерін қолдануы керек.
- 10.5. "Қазроботикс-2023" жарыстарына қатыса отырып, қонақтар мен қатысушылар (немесе жауапты тұлғалар) іс-шараларда қонақтар мен қатысушылардың (немесе жауапты тұлғалардың) тікелей рұқсатынсыз фото және видео түсірілім жүргізілуі мүмкін екендігімен келіседі. Сондай-ақ, қатысушылар (немесе жауапты тұлғалар) чемпионатқа қатыса отырып, оның нәтижелерін робототехниканы дәріптеу және "Қазроботикс" білім беру және спорттық робототехника Федерациясының даму бағдарламаларын іске асыру мақсатында пайдалануға болатындығымен келіседі.
- 10.6. Жарыс өткізу аймағында ұялы телефондарды пайдалану, соның ішінде аккредиттелмеген БАҚ, қатысушылар мен қонақтардың фото және бейне түсірілімі шектеледі (роботтардың мінез-құлқына әсер ететін кедергілерді азайту үшін).

11. Ұйымдастыру комитетінің қолында:

- 11.1. Ресми сайттағы өзгерістер туралы оның кезеңі басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей хабарлай отырып, чемпионатты өткізу шарттарын түзету.
- 11.2. Чемпионаттың ресми сайтындағы өзгерістер туралы ол басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей хабарлай отырып, Чемпионат бағдарламасына қосымша іс-шараларды қосу.
- 11.3. Ресми сайттағы өзгерістер туралы іріктеу кезеңі басталғанға дейін 2 (екі) аптадан кешіктірмей және финалдық кезеңнен кемінде бір ай бұрын хабарлай отырып, чемпионатты өткізу мерзімдерін өзгерту.
- 11.4. Қосымша номинациялар, атақтар мен сыйлықтар тағайындауға, сондай-ақ ұйымдастырушылардан, демеушілерден және басқа да мүдделі ұйымдар мен тұлғалардан арнайы сыйлықтар тапсыруға мүмкіндік береді.
- 11.5. Чемпионатты өткізу шарттарын бұзғаны үшін қатысушылар мен командаларды шеттетуге.
- 11.6. Жекелеген судьялардың немесе төрешілер алқасының өз өкілеттіктерін теріс пайдаланғаны анықталған санаттағы жарыс нәтижелерін жою.
- 11.7. Ұйымдастыру комитеті қатысушыға немесе басқа біреуге осы немесе басқа шешімнің себептерін түсіндірмеуге құқылы.
- 11.8. Қатысушылар, еріп жүретін адамдар құрама команданың басшысы арқылы ұйымдастыру комитетімен өзара іс-қимыл жасауы тиіс.
- 11.9. Республикалық кезеңнің ұйымдастырушылық сәттері Федерацияның уәкілетті өңірлік өкілдері арқылы шешіледі.

12. ЧЕМПИОНАТҚА КЕЛУШІЛЕР МЕН ҚАТЫСУШЫЛАР МІНДЕТТІ:

- 12.1. Жарыс өтетін жерде тазалық пен тәртіпті сақтау.
- 12.2. Қауіпсіздік техникасын өз бетінше сақтау.
- 12.3. Қоғамдық тәртіпті және жалпы қабылданған мінез-құлық нормаларын қатаң сақтау.
- 12.4. Іс-шара өткізілетін аумаққа кіре берісте қауіпсіздік қызметі қызметкерлерінің бақылауынан (қарауынан) өту.
- 12.5. Құрылыстарға, жабдықтарға ұқыпты қарау.
- 12.6. Әкімшіліктің, полицияның және тәртіпті, өрт қауіпсіздігін сақтауға жауапты өзге де адамдардың заңды ескертулері мен талаптарына бағынуға міндетті.
- 12.7. Бұқаралық іс-шараларға қатысушыларға, қызмет көрсетуші персоналға, бұқаралық іс-шараларды өткізу кезінде қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтауға жауапты лауазымды адамдарға құрметпен қарау.
- 12.8. Басқаларға қауіп төндіретін және төтенше жағдай туғызатын әрекеттерге жол бермеңіз.
- 12.9. Жас балаларды қараусыз қалдырмаңыз.
- 12.10. Іс-шаралар аяқталғаннан кейін Үй-жайлар мен құрылыстардан ұйымдасқан түрде шығуды жүзеге асыру.
- 12.11. Автокөлікті арнайы белгіленген орындарға қойыңыз.
- 12.12. Қонақтар мен қатысушылардың денсаулығы мен тыныс-тіршілігінің қауіпсіздігіне қауіп төндіретін кез келген жағдайлар туындаған кезде іс-шараны ұйымдастырушыларға дереу хабарлау қажет.
- 12.13. Эвакуация туралы ақпарат алған кезде әкімшілік пен құқық қорғау органдарының құқық тәртібін қамтамасыз етуге жауапты қызметкерлерінің нұсқауларына сәйкес әрекет ету, тыныштықты сақтау және дүрбелең туғызбау.

13. ЧЕМПИОНАТҚА КЕЛУШІЛЕР МЕН ҚАТЫСУШЫЛАРҒА ТҮЙІМ САЛЫНАДЫ:

- 13.1. Жеке Wi-Fi желілерін кез-келген түрде жасаңыз, егер бұл ағымдағы жарыс ережелерімен тікелей рұқсат етілмесе. Осы Ережені бұзушылар жарыс аумағынан шеттетілуі және шығарылуы мүмкін.
- 13.2. Атыс және суық қаруды, от қауіпті, жарылғыш, улы, иісті, есірткі заттарын, алкогольдік сусындарды, сондай-ақ шыны ыдыстағы сусындарды алып жүру.
- 13.3. Жаппай іс-шараларды өткізу кезінде баспалдақтарда немесе люктерде болу, аренаға жүгіру, сондай-ақ бұқаралық іс-шараларға қатысушылардың қозғалысына кедергі жасау.
- 13.4. Алкогольді ішімдіктерді ішіңіз, мас күйінде жаппай іс-шараға қатысыңыз.
- 13.5. Жарыс өтетін жердің барлық ішкі бөлмелерінде темекі шегу.
- 13.6. Адамның қадір-қасиеті мен қоғамдық адамгершілікке нұқсан келтіретін айқайлауға немесе басқа әрекеттерге жол беріңіз.
- 13.7. Аренаға, сахнаға және трибунаға қандай да бір тәсілмен зиян келтіруі мүмкін кез келген заттарды лақтырып тастау, сондай-ақ іс-шараны өткізу кезінде дәліздерде, баспалдақтарда немесе люктерде болу.
- 13.8. Қоршауларға, парапеттерге, жарықтандыру құрылғыларына, теледидарлық түсірілім алаңдарына, ағаштарға, дінгектерге, шатырларға және тірек құрылымдарға көтерілу, аренада, сахнада, төрешілер бөлмелерінде және басқа да қызметтік және техникалық үй-жайларда объект әкімшілігінің рұқсатынсыз пайда болу.
- 13.9. Қауіпті жағдайда адамдардың қалыпты өтуіне және эвакуациясына кедергі жасаңыз.
- 13.10. Жабдықтарды, техникалық құралдар мен тіршілікті қамтамасыз ету жүйелерін, құрылысты ресімдеу элементтерін, өзге де мүкәммалды, жасыл екпелерді зақымдау.
- 13.11. Жануарлармен жаппай іс-шараға қатысу.
- 13.12. Әкімшіліктің жазбаша рұқсатынсыз сауда жасау, хабарландыруларды, плакаттарды және ақпараттық мазмұндағы басқа да өнімдерді жазу және желімдеу.
- 13.13. Ұйымдастыру комитетінің рұқсатынсыз бейне және фототүсірілім жүргізу.

14. ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

14.1. Чемпионатты өткізудің барлық кезеңінде стандартты санитарлық-гигиеналық ережелер сақталуы тиіс.

14.2. Іс-шараны ұйымдастырушылар алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша медициналық бекеттің болуын көздеуі тиіс.

14.3. Чемпионатты өткізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз етуді қауіпсіздік қызметінің қызметкерлері жарысты ұйымдастырушылардың тапсырмасы бойынша жүзеге асырады.

14.4. Чемпионатты өткізу кезеңінде жеке мүліктің, зияткерлік меншіктің және жеке құжаттаманың, сондай-ақ чемпионатты өткізу аумағынан тыс жерлерде жеке қауіпсіздіктің сақталуына жауапкершілік қатысушылардың өздеріне жүктеледі.

14.5. Кәмелетке толмаған қатысушылар үшін командалардың басшылары мен еріп жүретін адамдар жауапты болады. 18 жасқа дейінгі балалар барлық уақытта оған уәкілеттік берілген адамдардың қарауында болуға тиіс.

14.6. Барлық қатысушылар қауіпсіздік қызметкерлерінің талаптарын сақтауы керек.